

Nr 22

**STYRELSENS OCH VERKSTÄLLANDE DIREKTÖRENS
BERÄTTELSER**

ÖVER

FÖRENINGENS VERKSAMHET

OCH

EKONOMISKA FÖRVALTNING

ÅR 1950

TILL BEHANDLING VID SVENSKA TEKNOLOGFÖRENINGENS
ORDINARIE STÄMMA DEN 14 MARS 1951

BERÄTTELSER ÖVER VERKSAMHETEN INOM FÖRENINGENS
AVDELNINGAR UNDER ÅR 1950

SVENSKA TEKNOLOGFÖRENINGENS HANDLINGAR N:R 355

Svenska Teknologföreningens verksamhet under år 1950

Svenska Teknologföreningens styrelse och verkställande direktör får härmed avgiva berättelse över föreningens verksamhet år 1950.

Hans Majestät Konung Gustaf VI Adolf, tidigare Svenska Teknologföreningens Förste Hedersledamot, har i nåder bifallit föreningens underdåniga anhållan om att Hans Majestät måtte bli föreningens Beskyddare.

Ledamöter

Arbetsåret 1950 har för Svenska Teknologföreningen inneburit en fortsatt utveckling. Medlemsantalet har stigit med 350 till 7 540. Juniorinstitutionen som infördes under 1949 har varit ett gott hjälpmedel för ernående av bättre kontakt med de studerande vid de båda tekniska högskolorna. Formerna för den på juniorerna inriktade verksamheten har emellertid ännu inte helt klarnat men under 1951 torde ökad effektivitet i samarbetet kunna påräknas.

Samarbete med intresseförbunden

Under sommaren avflyttade Industribyråns revisionsavdelning från lokalerna i föreningens kanslivåning. Härigenom kunde ett länge närt önskemål förverkligas. På i huvudsak samma rekryteringsgrund som Teknologföreningen hade nämligen under de senare åren bildats sammanslutningar med syfte i främsta rummet att tillvarataga sina medlemmars ekonomiska och andra anställningsintressen. Det stod ganska snart klart att en hel del dubbelarbete kunde undvikas och därigenom ekonomisk lättnad för de anslutna högskoleingenjörerna ernås om intresseförbunden inrymdes i Teknologföreningens fastighet. Dels kunde vissa väsentliga arbetsuppgifter inom de olika intresseförbunden sammanlösas, dels kunde Teknologföreningens klubblokaler och många andra av dess resurser i besparingssyfte även utnyttjas av förbunden. Bildandet av flera intresseförbund är aktuellt och det lokala samgåendets fördelar ha ännu ej på långt när kartlagts, än mindre realiserats. 1951 torde

i detta avseende komma att bli betydelsefullt. Vid årsskiftet 1950—51 äro utom Teknologföreningen följande högskoleingenjörssammanslutningar inrymda i fastigheten Brunkebergstorg 20 nämligen: Svenska Väg- och Vattenbyggares Riksförbund, Sveriges Högskoleutbildade Elektroingenjörers Riksförbund, Sveriges Lantmätareförening, Yngre Mekanisters och Skeppsbyggares Förening, Yngre Kemisters Förening.

Sammanträden

Föreningens verksamhet har som tidigare i huvudsak varit förlagd till arbetet inom de resp. avdelningarna. Den ökade livaktigheten på detta vittomspännande arbetsfält framgår bäst av de här längre fram återgivna sammandragen ur avdelningarnas årsberättelser.

I föreningens regi har under året hållits fem allmänna sammanträden. Stämmorna inräknade. Vid februarisammankomsten höll fil. lic. Björn Sjövall föredrag om »Hur man förverkligar sig själv. Arbetsfilosofin i bild». Föredragshållaren gav en på skioptikonbilder stödd orientering i den arbetsfilosofiska synen på människan och de aktuella kulturproblemen. En livlig diskussion följde.

I direkt anslutning till föreningens ordinarie stämma den 17 mars vidtog föreningens tvådagarsårsmöte ägnat några av det gångna halvseklets tekniska framsteg och deras betydelse för den allmänna utvecklingen. Sammanlagt höllös sex föredrag under den gemensamma rubriken »Teknik och Samhälle». Första dagen avslutades med en livligt uppskattad kamratafton på Tekniska Muséet i vilken närmare 400 ledamöter med damer deltog.

Andra mötesdagen utdelade HKH Kronprinsen Polhemsmedaljen och 5 000 kr. till vardera professor Hannes Alfvén och fil. dr. K H Gustavson samt penningbelöningar på vardera 2 000 kr. till tekn. dr. Pelle Hammarlund och civilingenjör P Wilh. Werner.

Vidare tilldelades civilingenjör Lars Dirke ett resestipendium på 3 000 kr. ur Bengt Ingeströms fond.

Till sist utdelade Kronprinsen också Teknisk Tidskrifts priser. Stilstikpriset tillerkändes civilingenjör Sigge Hähnel medan Flygts Pumpar erhöll priset för årets bästa industriannons.

Årsmötet avslutades med tvenne föredrag. I det första talade professor Arthur Montgomery om »Tekniken och den ekonomiska utvecklingen under de senaste 50 åren». I det andra framlade fil. dr. Erik Hj. Linder sina synpunkter på »Teknikens samhälle och människan».

Som vanligt fick föreningens höstmöte formen av en studieresa till intressanta industrianläggningar. I år besöktes sålunda den 21—23 september Norrbottens Järnverk och LKAB:s malmutskeppningshamn, båda i Luleå, Harsprånget, Malmberget och Kiruna. Resan som blev en full-

träff företogs med extratåg där deltagarna hela tiden bodde i abonnerade sovvagnar. Genom gästfrihet och värdefull hjälp från Lapplands och Norrbottens Tekniska Föreningar, från de besökta industri- och byggnadsföretagen samt genom ett strålande väder över ett Norrland i färgstark höstskrud intar detta möte en framskjuten plats i raden av föreningens utflykter.

Årets allmänna sammanträden avslutades med höststämman den 1 november. Efter stadgeenliga val av styrelse och revisorer för 1951 godkändes styrelsens förslag till inkomst- och utgiftsstat för 1951.

Dagens diskussion om »Svenska ingenjörer på resa och i tjänst i utlandet» inleddes av civilingenjör Adolf Greiffe, SKF, som kåserade om »Svenska ingenjörers arbets- och levnadsförhållanden i Fjärran Östern». Direktör Sven Åberg, LME, talade om »Den amerikanska kontinenten som arbetsfält för svenska ingenjörer». Efter föredragen belyste en rad talare de hithörande problemen varvid särskilt starkt poängterades vikten av att hemvändande ingenjörer bli väl omhändertagna och på tryggande sätt inplacerade i svenskt hemmanäringsliv.

Kurser

Kursverksamheten som utvecklats väsentligt inom föreningen har under året tillförts en ung civilingenjör Karl Jakob Borelius som heltidsanställd kursledare. Härigenom har inte minst avdelningarna beretts en möjlighet att snabbare och lättare realisera de värdefulla uppslag till kurser som glädjande nog framkommer. Föreningen hoppas mycket på sin kursverksamhet som främst syftar till att ge medlemmarna möjlighet het att i korta koncentrerade studierier bygga på sin utbildning antingen inom det egna specialfacket eller på mera allmänna områden av icke nödvändigtvis rent teknisk art. 1950 har i detta avseende varit ett uppbyggnadsår och för 1951 planeras en livlig kursverksamhet. Under 1950 hölls följande kurser:

- Spänningsoptik
- Separeringsteknik
- Ljudets fortplantning i fasta kroppar
- Mikrovågelektronik
- Exploatering av uppfinningar.

Remisser

Föreningen har erhållit på remiss och avgivit yttrande över följande förslag:

Inrättande av ett optiskt institut
Inrättande av ett statistiskt institut i Stockholm
Ny byggnadsordning för Stockholms Stad
Lantmäteritaxa
Skyddsrum för civilbefolkningen
Länsstyrelsernas organisation och ställning inom länsförvaltningen.

Samarbete med utländska föreningar

Med utlandet har upprätthållits en livlig kontakt. Sålunda har föreningen fått mottaga flera utländska representanter och föredragshållare. Föreningen har själv varit representerad vid Bergakademie zu Clausthal 175 års jubileum av bergsingenjör E Rothelius och vid II Nationella Ingenjörskongressen i Madrid genom civilingenjör Carl Wöhler samt vid Bergsavdelningens av Den Norske Ingeniørforening 50 års jubileum i Oslo genom professor S Mörtsell.

I augusti besökte föreningens verkst. direktör och Teknisk Tidskrifts chefsredaktör Nordiska Ingenjörsföreningarnas samarbetskommittés möte i Reykjavik och fick därvid tillfälle att efter förhandlingarnas avslutande som Verkfrædingafélag Islands gäster göra en omfattande studieresa på Island.

Teknisk Tidskrift

Teknisk Tidskrift utkom under år 1950 med sin 80:de årgång. Medelnettoupplagen har varit 9 733 exemplar. Textomfånget har ytterligare ökats, redaktionen utbyggt och andra åtgärder vidtagits syftande till ett fortsatt höjande av tidskriftens läsvärde. I serien Tekniska Skrifter har under året utkommit sex häften.

Biografiska matrikeln

Under 1948 igångsattes arbetet på en biografisk matrikel över föreningens samtliga ledamöter som en komplettering till den som utgavs 1936. Det visade sig emellertid omöjligt att träffa sådana bindande avtal att utgivningen av verket till tid och pris med någon säkerhet kunde fixeras. Inför dessa svårigheter och med hänsyn till det allmänna läget i landet beslöt i år föreningens styrelse, att ställa utgivningen av matrikeln på framtiden. Insamlingen av uppgifter från ledamöterna avslutades dock i huvudsak och finnes nu materialet tillgängligt på föreningens kansli för dem som vid tillfälle söka upplysningar av detta slag.

Ekonomi

Föreningens ekonomi inger bekymmer. Sedan snart 30 år tillbaka har årsavgiften varit i stort sett oförändrad. Gjorda justeringar ha inskränkt sig till lättnader för vissa medlemsgrupper. Samtidigt har föreningens starkt ökade verksamhet, penningvärdets fall och de därav följande fördyringarna tvingat upp omkostnaderna till det dubbla. Endast genom en fortlöpande stegring av medlemsantalet och genom ökning av inkomster från föreningens rörelse har det varit möjligt balansera årsbudgeterna. Den allt snabbare kronvärdesförsämringen kan dock icke längre kompenseras endast på detta sätt. Föreningens ordförande meddelade därför på höststämman i november att styrelsen kommer att taga under övervägande andra åtgärder för att återställa balansen. Härvid kommer frågan om medlemsavgifternas höjning i första rummet.

Gåvor

Glädjande nog har tvenne av föreningens fonder under året fått värdefulla större tillskott. Sålunda berikades Polhemsfonden med c:a 18 000 kronor genom en insamling som hyllningsgård åt föreningens ordförande generaldirektör Håkan Sterky på dennes 50-årsdag.

På samma sätt fick J Sigfrid Edströms fond för internationellt samarbete mellan ingenjörer ett tillskott på nära 27 000 kronor vid J S Edströms 80-årsdag.

I gåva har föreningen i övrigt fått mottaga en kinesisk tempelklocka och tvenne vaser som minne av föreningens under 1948 bortgångne intresserade ledamot civilingenjör Orvar Laqvist.

I denna berättelse har endast i korthet kunnat beröras några viktigare avsnitt av föreningens verksamhet under det gångna året. Inom arbetsutskott och styrelse, inom avdelningar, nämnder och kommittéer har bedrivits ett omfattande arbete. Teknologföreningen är en levande organism. Intet står stilla. Planerna äro många och vittsyftande. Medlemmarnas intresserade medverkan är dock den hörnsten på vilken föreningens framtid skall byggas.

Uppgifter om styrelser, nämnders och kommittéers sammansättning, om funktionärer inom föreningen och Teknisk Tidskrift m. m. återfinnes i matrikeln 1950—51.

Till Svenska Teknologföreningen.

Styrelsen för Svenska Teknologföreningens Pensionsstiftelse nr 1 får härmed överlämna bokslut för förvaltningsåret 1950.

Några utbetalningar från stiftelsen har under året icke ägt rum. Årets förvaltningskostnader har bestritts av Teknologföreningen.

BOKSLUT FÖR SVENSKA TEKNOLOGFÖRENINGENS PENSIONSSTIFTELSE nr 1.

Ingående balans den 1/1 1950	<u>Kronor 10.000:—</u>
Utgående balans den 31/12 1950	<u>Kronor 10.000:—</u>

Stockholm den 8 februari 1951.

För Styrelsen

HÅKAN STERKY

Oskar Åkerman.

Till Svenska Teknologföreningen.

Styrelsen för Svenska Teknologföreningens Pensionsstiftelse nr 2 får härmed överlämna bokslut för förvaltningsåret 1950.

Några utbetalningar från stiftelsen har under året icke ägt rum. Årets förvaltningskostnader har bestritts av Teknologföreningen.

BOKSLUT FÖR SVENSKA TEKNOLOGFÖRENINGENS PENSIONSSTIFTELSE nr 2.

Ingående balans den 1/1 1950	<u>Kronor 40 000:—</u>
Utgående balans den 31/12 1950.....	<u>Kronor 40 000:—</u>

Stockholm den 8 februari 1951.

För styrelsen

HÅKAN STERKY

Oskar Åkerman.

Utdrag ur berättelser över Svenska Teknologföreningens avdelningars verksamhet under år 1950

Avdelningen för Mekanik

Medlemmar

Antalet medlemmar vid årsskiftet var 1 390, innebärande en ökning under året av 49. Härtill kommer 120 juniormedlemmar.

Styrelse och funktionärer

Se matrikeln 1950—51 sid. 4.

Sammanträden

Avdelningen har sammanträtt 7 gånger.

Vårmötet ägde rum den 9 maj i Enköping med besök hos AB Enköpings verkstäder, AB Nordströms Linbanor och Kungl. Göta Pansarlivgarde samt middag på Stadshotellet i Enköping.

Årsmötet ägde rum den 10 oktober 1950 på föreningens lokal.

Föredrag

Den 17 jan.: »Entwicklungslinien im neuzeitlichen Bau von Hochdruckkesseln», Dr-Ing. *Kurt Heinrich*.

Den 14 febr.: »The formation of sulphate deposits and acid condensates during the combustion of fuels», *Dr G Whittingham*.

Den 14 mars: »Precisionsslipning — avverkning», ingenjör *G Fredriksson*. »Nya slipmaskiner och slipmetoder», civilingenjör *G Lundgren*.

Den 18 april: »Plast för mekanister», civilingenjör *Göran Philipson*.

Den 12 sept.: »Några synpunkter på industrins brandförsvar», civilingenjör *Christer Möller*.

Den 10 okt.: »Tryckluft inom industrin, en revy över den senaste utvecklingen», civilingenjör *John Munck af Rosenschöld*.

Den 7 nov.: »Den västtyska verktygsmaskinindustrin just nu». Diskussion, inledare diplomingenjör *Edvin Lundgren*.

Den 12 dec.: »Några synpunkter på det utrikespolitiska läget», direktör *Sven G Lind*.

Kommittéer

Standardiseringskommittéer

Avdelningen har genom för varje särskilt fall tillsatta kommittéer granskat och avgivit yttranden över följande standardiseringsförslag:

- SMS-särtryck 395 betr. skruvfjädrar
- 397 » kätting och schacklar, del II
 - 399 » revidering av standard för skruvar
 - 400 » skruvar med kullrigt rektangulärt huvud och 4-kant och T-skruv med 4-kant
 - 287 » försänkningar och planingar
 - 401 » tryck- och temperaturmätare
 - 402 » lagerbussningar
 - 403 » evolventsplines
 - 404 » 6-kantkronmuttrar
 - 405 » fjäderbrickor
 - 406 » dubbhål
 - 407 » mätdon
 - 409 » revidering av SMS-11, Woodruffkilar
 - 410 » spårfräsar för Woodruffkilar
 - 412 » självgående skruvar.

Normeringskommitté

Av Normkommittéernas uppgifter kvarstår omarbetning av »Normer för mängdmätning med strypfläns, munstycken och venturirör».

Automobil och Motortekniska Kommittén

De av SIS fastställda kvalitetsbestämmelserna för flytande motorbränslen (SIS nr 15 10 01 bilbensin, 15 10 02 lättbentyl, 15 10 03 motorfotogen och 15 10 04 motorbrännolja) har varit föremål för redaktionell granskning, varefter tryckningsbesked lämnats SIS.

Subkommittén för normering av smörjolja har sammanträtt en gång under året, varjämte ett flertal diskussioner hållits för att dryfta provningsmetoderna för »heavy-duty»- och hypoidolja.

Förslag ha därvid framkommit att standardisera ett svenskt provningsförfarande för heavy-duty-oljorna grundat på motorprovning. Kontakt har tagits med KTH institution för förbränningsmotorer och Biltekniska Provningsanstalten, vilka äro intresserade av frågan.

Med undantag av ifrågakvarande provningsmetoder och vissa beteckningsfrågor äro förslagen till kvalitetsbestämmelser för motorsmörjolja och transmissionsolja utarbetade.

Förslag till kvalitetsbestämmelser för eldningsolja föreligger färdigt.

Kommittén för Värmeströmsteknik

Sammanträden

Under året ha två allmänna sammanträden avhållits inom kommittén, nämligen:

Den 17 jan.: »Entwicklungslinien im neuzeitlichen Bau von Hochdruckskesseln», Dr-Ing. Kurt Heinrich, Tyskland.

Den 5 maj: »Der Wirkungsgrad der Wärmekraftmaschinen», Dr W Traupel, Schweiz.

Ekonomi

Avdelningen har under året haft ett från föregående år höjt anslag från Svenska Teknologföreningen på 3 450:— kronor, vilket använts dels för avdelningens föredragsverksamhet, dels för dess representation vid sammanträdena och vid medlemmars bemärkelsedagar.

Värmetekniska Fonden uppgick den 31 december 1950 till 3 919:78 kronor. Under året har förbrukats 76:30 kronor.

För att bestrida kostnaderna för Automobil och Motortekniska Kommitténs normeringsarbeten har en rundskrivelse med anhållan om ekonomiskt stöd för normeringsarbetet utsänts till landets ledande oljefirmor. Härigenom har influtit 2 500:— kronor, varav 1 000:— kronor under året förbrukats för normeringsarbetet. Med från år 1949 kvarstående medel 369:31 kronor står till förfogande för AMK:s normeringsarbeten 1 869:31 kronor.

Avdelningen Svenska Elektroingenjörföreningen

Medlemmar

Antalet medlemmar vid årsskiftet var 1 501 innebärande en ökning under året av 51. Härtill kommer 108 juniormedlemmar.

Styrelse och funktionärer

Se matrikeln 1950—51 sid. 4.

Sammanträden

Under året ha hållits 15 ordinarie sammanträden, därav 7 inom vardera fackgrenen kraftteknik och teleteknik samt 1 gemensamt.

Föredrag och diskussioner

Den 20 jan.: »Den nya seriekondensatorn i det svenska 200 kV-nätet», civilingenjör Karl-Fredrik Åkerström.

Den 3 febr.: »Informationsteorin, ett nytt fält inom teletekniken», tekn. lic. Bertil Håård.

- Den 17 febr.: »Nyare utveckling av transduktorer och tillämpningar för regleringsändamål», civilingenjörerna *Lennart Borg*, *Thorsten Bengtsson* och *Algot Arvidsson*.
- Den 3 mars: »Vad som icke står i elektronrörens datablad», civilingenjör *Sture Edsman*.
- Den 28 mars: »Den konstruktiva utvecklingen av stora synkronmaskiner», överingenjör *Sven Gynt* och tekn. dr *Tage Strömberg*.
- Den 14 april: »Moderna material inom teletekniken», civilingenjör *Tord Bohlin*: Dielektriska material och civilingenjör *Sune Överby*: Mjukmagnetiska material.
- Den 28 maj: »Likströmsöverföringen till Gotland», generaldirektör *Åke Rusck*, civilingenjör *Ulf Glimstedt* och överingenjör *Bo Rathsmann*.
- Den 19 maj: »BARK, binär automatisk reläkalkylator», docent *Conny Palm*, civilingenjör *Gösta Neovius* och fil. kand. *G Kjellberg*. I anslutning till föredragen demonstration av räknemaskinen.
- Den 8 sept.: »Radio and radar navigational aids», Mr *C E G Bailey*.
- Den 29 sept.: »Rapporter och intryck från årets internationella ingenjörskongresser», civilingenjör *Gunvar Jancke* från CIGRÉ, driftdirektör *Folke Petri* från WPC och civilingenjör *Jan Ollner* från IEC.
- Den 6 okt.: »Elektrotekniska problem inom fysiologien», professor *Yngve Zotterman*. Föredraget hölls i Veterinärhögskolan i anslutning till demonstrationer i dess laboratorier.
- Den 20 okt.: I form av en Elektrolokdag hölls med början under eftermiddagen föredrag om: »Elektroloket som belastningsobjekt», byrådirektör *Robert Edenius*, »Elektrolokets konstruktiva utveckling med hänsyn särskilt till svenska förhållanden», byrådirektör *S Nyblin* samt »Enfasmotorn och annan elektrisk lokutrustning», överingenjörerna *G Thielers* och *Håkan Öfverholm*. I anslutning härtill företogs på inbjudan av SJ en utflykt till Hagalund för studium av därstädes uppställda elektrolok av olika typer.
- Den 3 nov.: »Schwankungerscheinungen als Grenzen des Empfangs und der Verstärkung», professor *W Kleen*.
- Den 17 nov.: »Vagnar samt elektrisk utrustning och strömförsörjning för tunnelbanan i Stockholm», överingenjör *Olof Kekonius* och civilingenjörerna *Leif Almqvist* och *Owe Ancker*.
- Den 1 dec.: »Teknik och polisarbete», överdirektör *Harry Söderman* i anslutning till föreningens julfest m. damer.

Under rubriken Dagens eko lämnade byråingenjör *Sven-Ragnar Larsson* den 14 april en redogörelse för den stora våglängdsändringen bland rundradiostationerna den 15 mars och byrådirektör *Th Övergaard* den 8 sept. redogörelse för den radionavigeringsnämnd, som bildats den 6 september.

Kommittéer

A. Föreningens vid årets slut bestående kommittéer.

Svenska kommittén för nordiska elektroteknikermöten.

Svenska Elektroingenjörsföreningens Högskolekommitté.

B. Representanter i andra kommittéer.

Svenska Elektriska Kommissionens (SEK) fullmäktige.

Svenska Centralkommittén för Internationella Ingenjörskongresser.

Kommittén för svotsteknik.

Svenska Elverksföreningens kommitté för granskning av förslag till revision av 1939 års säkerhetsföreskrifter för elektriska starkströmsanläggningar.

K. Mynt- och Justeringsverkets kommitté med uppgift att föreslå bestämmelser avseende nya elektriska och fotometriska enheter.

Kommittén för servoteknik.

Standardiseringsfrågor

Följande normer *biträdde* under året av föreningen:

Normer för stålaluminiumlinor för starkströmsfriledningar (SEN 38-1950).

Normer för spänningsprov (SEN 26.)

Grafiska symboler för kraftteknik (SEN 1-1950).

Presentation av nya normförslag har skett i följande fall:

Den 3 febr.: Förslag till grundläggande begrepp och data för radiomottagare (SEN 49) presenterades av professor *Stig Ekelöf*.

Den 3 mars: Förslag till grundläggande begrepp och data för radiosändare (SEN 50) presenterades av civilingenjör *Inge Svedberg*.

Den 28 mars: Förslag till provisorisk svensk standard för märk- och tillverkningsspänningar för glödlampor (SEN 45-05) presenterades av civilingenjör *Bertil Tranaeus*.

Den 28 mars: Förslag till normer för kondensatorer för kraftteknik (SEN 44-1950) presenterades av professor *Ragnar Lundholm*.

Den 17 nov.: Förslag till rekommendationer för övervakning av isolerolja i transformatorer presenterades av överingenjör *H Liander*.

Anmälan utan särskild presentation skedde i november beträffande förslag till normer för mätartavlor.

Kursverksamhet

Hösten 1950 ordnade föreningen i samarbete med Tekniska Högskolan i Stockholm en kurs i mikrovägelektronik med professor *W Kleen*, nu verksam i Madrid, som föreläsare.

Ekonomi

Elektroteknikfondens behållning jämte ränta per den 31 december 1950 uppgick till 8 506:42 kronor. Ragnar Holmers minnesfond hade den 31 december 1950 en behållning jämte ränta av 17 390:16 kronor, varav 5 862:21 kronor disponibel avkastning.

Av föreningens för dess löpande verksamhet avsedda medel förelåg vid 1949 års utgång ett salderat överskott av 1 653:03 kronor. Anslaget från Svenska Teknologföreningen utgjorde 3 450:— kronor. Dessa tillgångar ha huvudsakligen använts för representationskostnader och åtgärder till höjande av sammanträdesprogrammets värde.

Professor *R Lundholms* bok »Överspänningar och överspänningskydd», som enligt föreningens beslut utges på Elektroteknikfondens risk, trycktes år 1944 i 2 000 ex. Under 1950 såldes omkring 50 ex. Den 31 december 1950 återstodo i föreningens förråd 959 ex. De sammanlagda inkomsterna från försäljningen av boken uppgå vid årets slut till ett belopp som överskjuter elektroteknikfondens garantisumma med 34:49 kronor. Fonden har därför tillförts detta belopp. I fortsättningen inflytande medel från försäljningen utgöra ren vinst för föreningen.

Kursverksamhetens konto består enligt styrelsens beslut av två delar, nämligen den allmänna delen, som vid årets slut den 31 december 1950 uppgick till 563:28 kronor, samt den speciella delen, utgörande överskottet på kursen i servoteknik år 1949, 9 680:39 kronor.

Svenska Arkitektföreningen

Medlemmar

Antalet medlemmar vid årsskiftet var 295 innebärande en ökning under året av 6. Härtill kommer 50 juniormedlemmar.

Styrelse och funktionärer

Se matrikeln 1950—51 sid. 4.

Sammanträden

Under året ha 9 ordinarie och 1 extra sammanträde avhållits. Vårfesten försiggick på Gustavsberg, det extra aprilsammanträdet på Statens Hist. Museum.

Föredrag och diskussioner

- Den 23 jan.: *Aktuell vårrevy*. Kortfattade redogörelser för aktuella projekt, arkitekterna *Sune Lindström*, *Gunnar Pleijel*, *Anders Berg*, *Bengt Gate*, *Sven Markelius* och *Kjell Westin*.
- Den 31 jan., *Julsperet* återuppfördes för föreningen samt för Tekno-1, 24, 25 febr.: logföreningen, Konstnärsklubben och SARs stockholmsmedlemmar.
- Den 27 febr.: *Arkitektur og geografi*. Motiver i norsk arkitekturopfung, professor *Odd Brochmann*, Trondheim.
- Den 20 mars: *Amerikansk revy*. Resentryck från USA, *Torbjörn Olsson*, *Lasse Malm*, *Folke Björck* och *Hans Asplund*.
- Den 17 april: Uppsala domkyrka. Diskussion, inledare professor *E Lundberg*. I samband med sammanträdet besågs de i Hist. Museet utställda tävlingsförslagen rörande Uppsala domkyrka.
- Den 24 april: *Modern italiensk arkitektur*. Föredrag på engelska, *Ernesto N Rogers*, Milano.
- Den 26 maj: *Vårfesten* avhölls på Gustavsberg, vars fabriksanläggningar demonstrerades. Middag intogs på Skeviks fri-luftsgård, där Gustavsbergs fabriker stod som värd.
- Den 25 sept.: *Tävlingen om Österleden*. Resultatet av tävlingen demonstrerades av stadsplanedirektör *Markelius*. Till sammanträdet var avdelningen för Väg- och Vattenbyggnadskonst inbjuden.
- Den 23 okt.: *Arkitekten och väg- och vattenbyggaren*. Sammanträde på Byggnadsföreningen tills. med avd. för Väg- och Vattenbyggnadskonst. Inledare arkitekt *Helge Zimdahl* och civilingenjör *Evert Strokirk*.
- Den 27 nov.: *Walter Bauer* talade om *Trädgårdar*, takträdgårdar, radhusträdgårdar och en del annat gammalt och nytt och *Hasse Billman* om *Tegel i Danmark*, gamla hus och nya hus och några mitt emellan, 60 bilder i färg och 2 i svart-vitt.

Den 18 dec.: *Julfest* med Lucia, stjärngossar, julmiddag samt »Kverulanterna» operett i två akter av Årland med Gull, Hano, Jefta, Jerker, Calf, Dagge, Börje, Jompa, Dag och Vule.
Regi: Sven Ivar. Dirigent: Piano Johan. Decor: Pommac.

Kommittéer

För granskning av:
Förslag till ny byggnadsordning för Stockholms Stad.
Remiss från SAR angående nya anställningsnormer.
Remiss från SAR angående normer för beräkning av arvoden för stadsplanearbeten.
Remiss angående militära förvaltningsutredningens betänkande.
Remiss angående skyddsrumsutredningens betänkande.
Remiss angående länsstyrelsernas organisation.

Representanter och ombud

Comité Permanent International des Architects.
Samfundet för hembygdsvärd.
Rådet till skydd för Stockholms skönhet.
Samarbetsdelegation av skilda yrkesgrupper, som intressera sig för husdjurshygien.
STF:s kommitté för svetsteknik.
Kommittén för byggstandardisering.
Statens kommitté för byggnadsforskning.
Forskarnas Kontakt Organ vid Ingeniörsvetenskapsakademien.
Samarbetskommittén för byggnadsfrågor.
Organisationskommittén 1948 i SAR.
Kommittén för överarbetning av tegelnormer.

Tidskriften Byggmästaren

Tidskriften Byggmästaren, organ för Stockholms Byggnadsförening och Svenska Arkitektföreningen, har under året utkommit med 26 nummer och ett sammanlagt sidantal av 540.

Ekonomi

Svenska Teknologföreningens anslag till Svenska Arkitektföreningen har varit 3 400 kronor. Utgifterna ur anslaget utgör 2 924: 09, varav 500 kronor medlemsavgift i Nordisk byggnadsdag. Vid årets början förelåg ett underskott av 1 712: 07, vilket sålunda kunnat nedbringas till 1 236: 16. Vissa utgifter för spexen ha bestridits genom biljettförsäljning, som lämnat en inkomst på sammanlagt 3 921 kronor. För täckande av utgifter för utländska gäster har från Sigfrid Edströms fond uppburits ett bidrag om 1 000 kronor.

Arkitektkassans inkomster har uppgått till 141: 39, varför den vid årets slut utgör 1 576: 67 kronor.

Tillgångarna i Byggnadssamfundets donationsfond uppgår vid årets slut till 11 794: 46, varav 4 000 kronor aktier i AB Tidskriften Byggmästaren och 600 kronor aktier i AB Svensk Byggtjänst.

Kasper Salins donationsfonds tillgångar äro 19 959: 32 kronor, varav disponibla avkastningsmedel 5 759: 32 kronor.

Avdelningen för Väg- och Vattenbyggnadskonst

Medlemmar

Antalet medlemmar vid årsskiftet var 1 430 innebärande en ökning under året av 24. Härtill kommer 148 juniormedlemmar.

Styrelse och funktionärer

Se matrikeln 1950—51 sid. 5.

Sammanträden

Avdelningen har hållit 9 ordinarie sammanträden och 4 extra.

Avdelningen har varit inbjuden till en av Dansk Ingeniörförening anordnad kurs den 9—11 okt. i förspänd betong.

Föredrag m. m.

Den 30 jan.: »Återblickar och framtidsvyer». Översikt över utvecklingen inom några av våra verksamhetsområden och de närmaste framtidsplanerna.

»Vattenkraften», civilingenjör *Erik Blomqvist*.

»Vägarna», byrådirektör *Walter Carlevi*.

»Järnvägarna», byrådirektör *Nils Gudmundsson*.

Den 13 febr.: »Skorstenar».

»Koloxidfaran i bostäder». 2:e stadsläkare dr *Elis Bjurström*.

»Skorstensproblemet sett ur brandmannens synvinkel». 1:e brandingenjör *Ingvar Strömdahl*.

»Pannskorstenars konstruktion», arkitekt *Moje Bergström*.

»Försäkringsbolagens syn på och erfarenheter av skorstenseldar», bergsingenjör *Atle Sylbén*.

- Den 13 mars: »380 kV-ledningen Harsprånget—Hallsberg».
 »Konstruktiva synpunkter», byrådirektör *David Zetterholm*.
 »Byggnadstekniska synpunkter», byggnadschef *Kurt Fr. Trägårdh*.
- Den 29 mars: »TAPLINE Trans Arabian Pipe Line».
 »Förarbeten och organisation», disponent *J G Annéus*.
 »Konstruktioner och utförande», ingenjör *Lennart Danielson*.
- Den 17 april: »USA genom vindrutan», civilingenjör *Ragnar Ekelund*.
- Den 8 maj: »Ringsjöprojektet för vattenförsörjning av Hälsingborg och Landskrona m. fl. orter», vattenverkschefen *Eric Bengtsson*.
- Den 11 sept.: »Skyddsrum i fredstid».
 »Anfallsmedlen. Skyddsmöjligheter», professor *Gustaf Ljunggren*.
 »Skyddsrumbyggandet. Fredsanvändningen», överste *E J A Lidström*.
 »Bostäder och skyddsrum», civilingenjör *Evert Strokirk*.
- Den 9 okt.: »Über den Stand des bituminösen Deckenbaues im Bundesgebiet», Diplomingenieur *Franz Kirchhoff*.
- Den 23 okt.: »Arkitekten och väg- och vattenbyggaren». Diskussion, inledare arkitekt *Helge Zimdahl* och civilingenjör *Evert Strokirk*.
- Den 13 nov.: »Bau- und Fundierungshilfsmittel- und -Methoden in schwierigen Fällen des Wasser-, Grund- und Dammbau- es», professor Dr-Ing.habil. *W Sichardt*.
- Den 23 nov.: »Vardagsliv i sagolandet Indien», sekr. i Svensk-Indiska Föreningen direktör *Sven G Strömgren*.
- Den 27 nov.: »Surtekatastrofen». För de åtgärder, som vidtagits av berörda myndigheter, redogjorde:
 Länsassessor *Inge Fröberg*: Länsstyrelsen i Älvsborgs län.
 Byggnadsöverdirektör *Gösta Westerberg*: Kungl. Vattenfallsstyrelsen.
 Byrådirektör *Bror Fellenius*: Kungl. Järnvägsstyrelsen.
 Överingenjör *Björn Börjeson*: Kungl. Väg- och Vattenbyggnadsstyrelsen.
 Civilingenjör *Evert Strokirk*: Kungl. Bostadsstyrelsen.
- Den 11 dec.: »Förbifartsled eller genomfartsled?», diskussion, inledare gatuinspektör *Dag Blomberg*, byggnadsrådet *Hans Quiding* och major *Nils Ahlgren*.

Kommittéer

A. Permanenta kommittéer

Husbyggnadstekniska kommittén

Kommittén har under året haft ett sammanträde. I febr. ordnade kommittén ett väl besökt sammanträde angående skorstenar samt i september ett möte, likaledes med god anslutning angående skyddsrum i fredstid.

Trätekniska kommittén

Kommittén har under året bl. a. behandlat frågan om skarvning av konstruktionsvirke.

Dokumentationskommittén

Kommittén har under året avgivit ett förslag till yttrande om referattjänstens ordnande inom byggnadsfacket.

B. Övriga kommittéer

Vid årsskiftet 1950—51 fungerade:

Normkommittén för vatten- och avloppsarbeten

Kommittén har under året haft 30 protokollförda sammanträden, varvid av kommitténs medlemmar utarbetade förslag ingående behandlats. Under vårmånaderna utarbetades förslag till typritningar, vilka utsänts till ett antal kommunala förvaltningar för granskning. Under hösten har arbetet med anvisningarna fortsatt så att vid årets slut ett fullt genomarbetat exemplar av anvisningarna föreligger.

Akustiska kommittén

Nämnden för byggnadsvetenskaplig skriftserie för utlandet

Vatten- och avloppskommittén

Brandskyddskommittén

Kommittén för utarbetande av tävlingsregler

Avdelningen har varit representerad i nedanstående kommittéer, tillsatta av andra organisationer:

Svenska Teknologföreningens kommitté för svetsteknik

Sveriges Riksidrottsförbunds simhallskommitté

Byggstandardiserings.

Kommittéer, som under året slutfört sitt arbete:

Jordartskommittén.

Kommittén för anordnande av utställningen »Bygg bättre» på Nordisk Byggnadsdag.

Remisser

Avdelningen har under året yttrat sig över:
Förslag till skyddsrum för civilbefolkningen.
Lantmäteristyrelsens förslag till ny lantmäritaxa.
Förslag till ny byggnadsordning för Stockholms stad.
Länsstyrelsernas organisation och ställning inom länsförvaltningen (SOU 1950: 28).

Samarbete med in- och utländska föreningar m. m.

Avdelningen har varit representerad i nedan angivna sammanslutningar:

Svenska Studiekommisionen för svetsningsfrågor.
Svenska Sällskapet för Fotogrammetri.
AB Byggtjänst, permanent utställning av byggnadsmaterial, där avdelningen är aktieägare.
Samarbetskommittén för byggnadsfrågor.
Nordiska Vägtekniska Förbundets svenska kommitté.
Svenska Nationalkommittén i anslutning till internationella förening-
en för brobyggnader och byggnadskonstruktioner.
Sakkunnignämnden för trafik- och bilmål.
Sveriges Standardiseringskommission.
Svenska Betongkontrollnärrådet.
Statens kommitté för byggnadsforskning.
Svenska Centralkommitténs för internationella ingenjörskongresser
årsmöte.
Organisationskommittén för Nordisk Byggnadsdag.
Föreningen är korporativ medlem av Council of the International
Federation for Housing and Town Planning.
Association Internationale Permanente des Congrès de la Route, såsom
repr. för SIN.
1946 års trafiksäkerhetskampanj.

Ahlsellstipendiet

Under året har ej något stipendium utdelats. 1950 års stipendiebelopp har reserverats till 1951.

Ekonomi

Svenska Teknologföreningens anslag till avdelningens verksamhet har för året varit 3 450: — kronor.

Väg- och vattenbyggarnas fond uppgick vid årets slut till 11 729: 04 kronor.

Husbyggarnas fond uppgick vid årets slut till 12 669: 65 kronor.

Wolmar Fellenius' teknologfond utgjorde vid årets slut 11 123: 60 kronor.

Från avdelningens fonder har under året bidrag lämnats till avdelningens verksamhet.

Avdelningen för Kemi och Bergsvetenskap

Medlemmar

Antalet medlemmar vid årsskiftet var 1 329 innebärande en ökning under året av 62. Härtill kommer 109 juniormedlemmar.

Styrelse och funktionärer

Se matrikeln 1950—51 sid. 5.

Sammanträden

Under året ha hållits 14 sammanträden, därav 7 kemi- och 6 bergs-
aftnar samt gemensamt vårmöte med besök vid Åkers Styckebruk och
Skottvångs nedlagda gruva och likaså gemensamt julsammanträde.

Föredrag

- Den 18 jan.: »Teknisk radiologi med gammastrålar», teknolog *Carl-Gustaf Carlström*.
»Nyare metoder för förgasning av fasta bränslen», teknolog *Sture Eriksson*.
»Zinkframställning i Tyskland», teknolog *Nils Lagerholm*.
»Några reduktionsförsök med magnetit- och järnglanskristaller», teknolog *Stig-Erik Erikson*.
- Den 10 febr.: »Omvandlingsstrukturer vid acikulärt gjutjärn», teknolog *Gunnar Lindberg*.
»Fotometriska analysmetoder inom bergskemin», fil. lic. *Harry Arnfelt*.
- Den 16 febr.: »Vattnets associationsmekanism och strukturella egenskaper», civiling. *Erik Forslind*.
»Markinjektioner för konserthuset i Stockholm», civiling. *Fredrik Schütz*.
- Den 10 mars: »Brytningen av pelarna i Bolidengruvan», övering. *Karl Johansson*.
»En ortdrivningsmetod», bergsing. *Erik Lindfors*.
- Den 15 mars: »Kemiska stridsmedel — från giftgaserna till vätebomben», professor *Gustaf Ljunggren*.

- Den 21 april: »Kärnkemien och tekniken», civilingenjör *Torbjörn Westermark*.
- Den 26 april: »Intryck från en studieresa till Ruhr och Niedersachsen», professor *Gustaf Hjertén*.
»Yrkesutbildning inom tysk gruvhantering», övering. *Sven Dalhammar*.
- Den 26 maj: »Världens titantillgångar», professor *Nils H Magnusson*
»Titanets kemi», teknolog *Lennart Carlsson*.
»Framställningsmetoder för titan», professor *Gösta Angel*.
»Egenskaper och användningsområden för titan», civiling. *Ivar Weibull*.
- Den 15 sept.: Visning av Kärnbolagets penicilinfabrik.
- Den 26 okt.: »Intryck från en kurs i arbetsförenkling», övering. *T Jensfelt*.
»Uthyggnaden av Bodåsgruvan», bergsing. *I Thomaeus*.
»Sjunk- och flytanläggningen i Stripa», bergsing. *P Fahlström*.
- Den 30 okt.: »Absorptionsspektrofotometri — en snabbanalysmetod för laboratoriebruk och driftkontroll», laborator *Axel Johansson*.
»Nyare uppfattningar om de fotografiska grundbegreppen», professor *Helmer Bäckström*.
- Den 10 nov.: »Uppkolningsmedel vid stålsmältning», bergsing. *Erik Sunström*.
»Amerikanska kallvalsverk — intryck från en studiere-sa», bergsing. *P Olof Strandell*.
- Den 21 nov.: »Ytaktiva ämnen — egenskaper och användning», fil. lic. *Kjell Groth*.

Kommittéer fungerande vid årsskiftet

- Kommittén för utredning av ifrågasatt uppdelning av avdelningen i en avdelning för kemi och en för bergsvetenskap.
- Kommittén för avdelningens medverkan i förberedelserna till 3:dje Världs Petroleum Kongressen i Haag 1951.
- Kommittén för regleringsteknik.
- Avdelningen har varit representerad i Svenska nationalkommittén för kemi och i Svenska Teknologföreningens kommitté för svetsteknik.

Samarbete med utländska föreningar

Vid Die Bergakademie zu Clausthal 175-årsjubileum representerades avdelningen av bergsing. Ernst Rothelius.

Vid Den Norske Ingeniørforenings bergsavgdelnings 50-årsjubileum representerades avdelningen av sin ordförande professor S Mörtzell.

Kursverksamheten

Avdelningen anordnade den 18—20 sept. en kurs i separeringsteknik. I kursen deltog 135 medlemmar. Föredragen och diskussionerna komma att sammanfattas i ett kompendium, som skall utgivas i kursnämndens regi.

Ekonomi

Vid årets ingång hade avdelningen ett från år 1949 balanserat överskott av 112:82 kronor. Svenska Teknologföreningens anslag till avdelningens verksamhet har för året varit 3 450:— kronor. Bokförda utgifter ha under året belöpt sig till 2 875:95 kronor. Saldot per den 31 dec. utgör 461:23 kronor.

Under året har instiftats en fond, benämnd K-B:s dispositionsfond, avsedd att tillföras inkomster av kurs- och kompendieverksamheten inom avdelningen samt andra inkomster i form av gåvor eller medel, som styrelsen finner lämpligt tillföra densamma. Fonden uppgick vid årsskiftet till 2 162:52 kronor.

Avdelningen för Teknisk Undervisning

Medlemmar

Antalet medlemmar vid årsskiftet var 291 innebärande en ökning under året av 2.

Styrelse och funktionärer

Se matrikeln 1950—51 sid. 5.

Sammanträden

Avdelningen har under året hållit två ordinarie sammanträden.

Föredrag och diskussioner

Den 20 april: »Universitet och högskolor i Sydamerika», civiling. *Erik Philip*.

Den 17 okt.: »Ingenjörrens hjärna — ett utrymmesproblem», disk. inledare: professor *L G Sillén*, rektor *R Woxén* och civiling. *K Borelius*.

Ekonomi

Behållning 31.12.1949	53: 46	
Svenska Teknologföreningens anslag för 1950	450: —	503: 46
Utgifter under 1950	155: —	
Behållning 31.12.1950	Kronor	348: 46

Avdelningen för Skeppsbyggnadskonst och Flygteknik

Medlemmar

Antalet medlemmar vid årsskiftet var 505 innebärande en ökning under året av 20. Härtill kommer 68 juniormedlemmar.

Styrelse och funktionärer

Se matrikeln för 1950—51 sid. 5.

Sammanträden

Under året ha hållits 9 sammanträden. Sammanträdet den 29 sept. hölls i Vaxholm och sammanträdet den 12 dec. hölls i Tekniska Museet.

Föredrag

- Den 25 jan.: »Moderna synpunkter på krigsfartygs konstruktion», marining. *Gösta Liljekvist*.
- Den 22 febr.: »Om modellförsök i vindtunnel i närheten av ljudhastigheten», fil. lic. *C Drougge*.
- Den 22 mars: »The brittle Fracture of mild steel plate», Mrs *C F Elam Tipper*.
- Den 19 april: »Flygtekniska Försöksanstaltens utbyggnadsplaner», regeringsrådet *H Fransén* och överdir. *B Lundberg*.
- Den 10 maj: »Några konsekvenser av bemanningsökningen å fartyg till följd av sjöarbetstidslagen. Kan genom förbättrade anordningar å fartyg, maskiner eller utrustning lägre krav ställas på bemanningens storlek eller kompetens utan säkerhetens äventyrande», kommerserådet *Hjalmar Sjöholm*.
- Den 29 sept.: »Flyget i Korea-kriget», kapten *Åke Mangård*.
- »Några synpunkter på Stockholms skärgårdstrafik och skärgårdsbåtar», sjökapt. *Wilhelm Rosendahl*.
- Den 25 okt.: »Utslag på plåt för fartyg och flygplan enligt optisk metod», övering. *T Segerdahl* och civiling. *Roland Johnson*.

Den 22 nov.: »Några intryck från en resa i USA», professor *Sten Luthander* och tekn. lic. *Tore Gullstrand*.

Den 12 dec.: »Att flyga fort», civiling. *Bengt Olow*.

»På tekniskt uppdrag i staten Israel», marindir. *A Grünberg*.

Plakett

Avdelningen har besökts av Mrs C F Elam Tipper, Dr vid Cambridgeuniversitetet. I anslutning till föredrag inför avdelningen den 22 mars 1950 erhöi hon Svenska Teknologföreningens bronsplakett.

Fonder

Skeppsbyggarnas hjälpfond uppgick den 31 december 1950 till 9 277: 14 kronor.

Ekonomi

Svenska Teknologföreningens anslag till avdelningens verksamhet har för året varit 3 450 kronor. Under året har förbrukats 2 433: 33 kronor. Saldot den 31 december 1950 utgör 1 289: 78 kronor.

Avdelningen för Industriell Ekonomi och Organisation

Medlemmar

Antalet medlemmar vid årsskiftet var 1 227 innebärande en ökning under året av 4.

Styrelse och funktionärer

Se matrikeln för 1950—51 sid. 6.

Sammanträden

Avdelningen har under året hållit 4 sammanträden.

Sammanträdet den 12 maj hölls gemensamt med Tekniska Föreningen i Västerås. Dessutom anordnade avdelningen den 16 mars gemensamt med Ingeniörsvetenskapsakademien och Sveriges Mekanförbund en konferens om »Metoder för kvalitetskontroll inom industrien».

Föredrag

Den 2 febr.: »Användning av psykologiska hjälpmedel i amerikansk industri», civiling. *Hans Wirdenius*.

- Den 16 mars: »Methods and organization of quality Control in U.S.A.»,
Dr *J M Jurani*.
»Kvalitetskontrollens tillämpning i svensk industri», ci-
viling. *E A Backlund*
- Den 12 maj: »Referentkvart», civiling. *Ralph Thorburn*.
»Arbetsförenkling vid ASEA», direktör *Sven Erik Eriks-
son*.
- Den 12 okt.: »Några synpunkter på svensk järnhantering just nu»,
direktör *Nils Elfström*.
- Den 26 okt.: Management, labor and technological change», professor
Charles A Myers. (Arrangerat tills. med Svenska Ekonom-
föreningen).
- Den 6 dec.: »Amerikansk plastindustri och svensk — några synpunk-
ter och jämförelser», civiling. *Bo Särnö*.

Studiebesök

- Den 12 o.
13 maj: Visning av Örjans- och Mimerverkstäderna samt gjuteri-
erna vid ASEA samt visning av Svenska Metallverkens
verkstäder.

Publikationer

Industriförbundets »Rationaliseringsrevy» har liksom föregående år
utsänts till avdelningens medlemmar.

Samarbete med andra föreningar

Samarbetet med Företagsekonomiska Föreningen och Svenska Eko-
nomföreningen har fortsatt under år 1950. Avdelningens medlemmar ha
varit inbjudna till ett antal föredrag anordnade av de nämnda förening-
arna, vilkas medlemmar å sin sida inbjudits till vissa av avdelningens
sammanträden.

Representanter för de två föreningarna och avdelning I ha den 14 sep-
tember i form av en samlingsdelegation diskuterat programfrågor av
gemensamt intresse.

Ekonomi

Avdelningen har under året haft ett anslag från Svenska Teknolog-
föreningen på 1 800 kronor, och ett extra anslag från Nils Fredrikssons
fond på 141: 44 kronor. Från 1949 kvarstod ett saldo av 135: 98 kronor.
Under året har förbrukats 2 389: 38 kronor. Saldot den 31 december ut-
gör 199: 64 kronor.

Avdelningen för Grafisk Teknik

Medlemmar

Antalet medlemmar vid årsskiftet var 127 innebärande en ökning av 6.

Styrelse och funktionärer

Se matrikeln 1950—51 sid. 6.

Sammanträden

Avdelningen har under året hållit 5 ordinarie sammanträden.

Föredrag och studiebesök

- Den 6 febr.: »Nyare åsikter om papperets struktur», professor *Bör-
je Steenberg*.
»Hur 4-färgstryck åstadkommes i en dagstidning»,
civiling. *Bärtil Dahlin*.
- Den 30 mars: Besök hos Asea i Västerås.
»Nyare elektrisk utrustning på tryckpressar». Kommu-
tatormotor drift — elektronikdrift — registerhållning
med fotoceller, civiling. *Carl Kiesling*.
»Några moderna elektriska installationer i tryckeri-
företag», ingenjör *Nils Ryhd*.
- Den 19-21 maj: Besök hos Grafiska Maskin AB:s avdelning vid Svenska
Flygmotor AB i Trollhättan.
- Den 11 okt.: Studiebesök vid Grafiska Forskningslaboratoriet och
Pappersbrukens Centrallaboratorium samt vid Foto-
grafiska och Fysikaliska Institutionerna vid KTH.
»Intryck från en studieresa i USA», civiling. *Gösta
Carlsson*.
- Den 4 dec.: Arbetsstudiekonferens samt årsmöte.
»Arbetsstudiernas ställning i modern industri», civil-
ing. *Kjell Strömberg*.
»Arbetsstudiefrågan och de grafiska kollektivavtalen»,
direktör *Ernst Kulling*.
»Erfarenheter från arbetsstudier inom pappemballage-
industrin», ingenjör *Arvid Görman*.
»Behovet av arbetsstudier inom sätter och tryckeri»,
ingenjör *Bo Hedin*.
»Behovet av arbetsstudier inom bokbinderiet», civil-
ing. *Nils Edholm*.

Ekonomi

Avdelningen har under året haft ett anslag från Svenska Teknologfö-
reningen på 600 kronor. Vid årets slut balanserades ett underskott av
104: 86 kronor.

Avdelningen Tekniska Fysikers Förening

Medlemmar

Antalet medlemmar vid årsskiftet var 147 innebärande en ökning under året av 28. Härtill kommer 23 juniormedlemmar.

Styrelse och funktionärer

Se matrikeln 1950—51 sid. 6.

Sammanträden

Under året har hållits 8 sammanträden, samt vårsammankomst.

Föredrag

- Den 24 jan.: »Nya astronomiska instrument i USA», ingenjör *Evert Aulin*.
- Den 21 febr.: Gemensam sammankomst med F-sektionen, KTH.
En orientering om de nya kursplanerna för Avdelning F, KTH.
Några tekniska fysiker gav synpunkter på den tekniska fysikerns verksamhet, arbetsförhållanden och annat av teknologiskt intresse.
- Den 21 mars: »Forskning och produktion — rivaler eller bundsförvantar». Diskussion, inledare: övering. *Sven Malmström*, civiling. *Gunnar Hambræus*, professor *Sten von Friesen*, professor *Olov Rydbeck* och övering. *Sven Gerdin*.
- Den 25 april: Tillsammans med Spännings-Töjnings-Gruppen.
»Volyminflytande och randinflytande på materialhållfasthet», doktoring. *Gustav Meyersberg*.
- Den 25 maj: »Ermüdungsfestigkeit bei betriebsähnlichen Beanspruchungen», doktoring. *E Gassner*.
- Den 16 okt.: Tillsammans med Spännings-Töjnings-Gruppen.
»Undersökningar rörande sönderbrytningsmekanismen vid sprängning», docent *C H Johansson*.
»Stöt vågor i fasta kroppar», dr *H Selberg*.
»Modellförsök», ingenjör *N Lundborg*.
- Den 14 nov.: »Ellärens måttssystem», diskussion inledare professor *Erik Hallén*.
- Den 13 dec.: »The tools of nuclear physics», professor *C F Powell*.

Kursverksamheten

Kurs i Spänningsoptik tillsammans med Spännings-Töjnings-Gruppen den 20 och 21 mars 1950.

Den 26—28 okt. kurs i ljudets fortplantning i fasta kroppar tillsammans med Svenska Teknologföreningen och Akustiska Sällskapet.

Övrig verksamhet

Spännings-Töjnings-Gruppen anordnade den 22 sept. ett studiebesök vid Svenska Träforskningsinstitutet.

Kort anförande om elastoviskösa material av professor *Börje Steenberg*.

Visning av papperstekniska avdelningen

1. Instrument för spännings-töjnings-mätningar
2. Undersökning av snabba förlopp.

Visning av trätekniska avdelningen

1. Hållfastheten hos trä, krypning
2. Skärkraftsmätningar vid sågning
3. Förslitning vid hyvling
4. Högfrekvenstorkning
5. Trämateriällära, impregnering.

Ekonomi

Tillgångar och inkomster:

Saldo den 31.12.1949	1 728: 74
Anslag för 1950 från STF	1 500: —
För sålda kompendier	84: —
Summa Kronor	3 312: 74

Utgifter:

Summa Kronor	1 795: 35
Saldo den 31.12.1950	1 517: 39

Kursverksamheten:

Saldo den 31.12.1949	6 575: 60
Saldo den 31.12.1950	5 929: 42